

Силабус курсу

Психосоматика

Ступінь вищої освіти – бакалавр

освітньо-професійна програма - «Психологія»

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

ППП	Керівник курсу к.е.н. Чижишин Оксана Ігорівна
Контактна інформація	1. chyzhysh@gmail.com, +380669251507

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Психосоматика» характеризується тісними міждисциплінарними зв'язками із загальною психологією, медичною психологією, психіатрією та багатьма іншими галузями психологічних та медичних знань.

Мета викладання дисципліни «Психосоматика» полягає у формуванні у студентів системи теоретичних і практичних знань з питань сутності та філософії психосоматики, розуміння можливості свідомого й більш функціонального впровадження у вітчизняну психологічну практику ефективних методик допомоги, що є основою для подальшого поглиблення фахової спеціалізації майбутніх психологів.

Вивчення курсу «Психосоматика» сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей психічної діяльності, дозволяє індивідуалізувати систему діагностичних, лікувальних психопрофілактичних та експертних заходів.

Структура курсу

<i>Годин и (лек. / сем.)</i>	<i>Тема</i>	<i>Результати навчання</i>	<i>Завдання</i>
Змістовий модуль 1. Теорія та організація психосоматичної діагностики			
4/2	Тема 1. Психосоматика як галузь науки	Мета: вивчити розвиток природознавства і утвердження позитивістського світогляду. Дослідити питання психосоматики у вітчизняній науці.	<i>Дискусійне обговорення тестів, презентації</i>
4/2	Тема 2. Теорії та моделі	Мета: вивчити причини порушення тілесної функції з усвідомленими	<i>Дискусійне обговорення,</i>

	виникнення психосоматичних розладів	«Я» ідей. Дослідження концепція особистісних профілів Ф. Данбар та теорії особистісних профілів Ф. Х. Данбар. Структуру алергічного типу особистості та теорію психосоматичної специфічності Ф. Александера та сутність Антропологічного напрямку.	<i>тести, презентації, ситуативні завдання</i>
6/2	Тема 3. Фактори розвитку та механізм психосоматичних захворювань	Мета: дослідити механізм психосоматичних захворювань. Схему патогенезу психосоматичних захворювань. Вплив агресорів почуття власної значущості	<i>Моделювання патопсихологічної діагностики, тести, презентації</i>
4/2	Тема 4: Класифікація психосоматичних розладів	Мета: розглянути порушення поведінки із соматичними наслідками та визначити основну відмінність різних психосоматичних захворювань.	<i>Ситуативні завдання, тести, презентації</i>
4/2	Тема 5: Психосоматичні порушення: загальна характеристика, причини та прояви	Мета: дослідити та підібрати способи визначення факторів тривалості психоемоційних відхилень	<i>Моделювати ситуацію, тести, презентації</i>
6/2	Тема 6: Стресові розлади як вид психосоматичних захворювань	Мета: вивчити основні психічні розлади, пов'язані із стресом. Реактивні та постстресові розлади. Посттравматичний стресовий розлад	<i>Моделювати ситуації різних форм спілкування, тести, презентації</i>
4/2	Тема 7. Психотерапія та психопрофілактика психосоматич	Мета: дослідити основні причини зростання психогенних розладів та основні види психопрофілактичної допомоги	<i>Моделювати ситуації різних форм спілкування, тести, презентації</i>

Літературні джерела

1. Дейнека Л. Основи психосоматики : науково-допоміжний бібліографічний показник. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2017.
2. Ісаков Р. І. Психосоматична патологія. Київ : Медицина, 2023. 167 с.
3. Литвиненко О. Д. Проблема психотравми у психологічній науці: основні погляди та підходи. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Психологія*. 2016. Т. 21, вип. 1. С. 180–186.
4. Литвиненко О. Д. Психосоматичний підхід до проблем психологічного здоров'я особистості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2016. Т. 1, вип. 4. С. 52–57.
5. Одинець О. А., Шукалова О. С., Даніліч-Скакун А. А., Нежута А. В., Хижняк М. В. Причинно системний холістичний підхід до проблеми психосоматичних захворювань. *Проблеми сучасної психології*. 2020. № 2. С. 105–114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspz_2020_2_13.
6. Середа І. В. Основи психосоматики : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаною формою навчання. Миколаїв, 2022. 156 с.
7. Чижишин О.І. Психологічний супровід сімей, де виховуються діти з інвалідністю як предмет наукового дослідження. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2023. №14. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2023-14-9093>
8. Чижишин О.І. Психологічні та соціальні аспекти адаптації військовослужбовців ЗСУ. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2024. №8 (163). С. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2024-8-10239>
9. Шторк Т. Психоданаліз і психосоматика / Тімо Шторк ; наук. ред. З. Кечур. Львів : Видавництво Ростислава Бурлаки, 2025. 252 с.
10. Galdi M., Bruno E. VianaCampos. Theoreticalmodelsinpsychosomaticpsychoanalysis : a review. *TemasemPsicologia*. 2017. Vol. 25, № 1.– С. 29–40.
11. PositivePsychiatry, PsychotherapyandPsychology. ClinicalApplications / eds.: E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. Switzerland : SpringerNatureSwitzerland AG, 2020.
12. Remmers A. ThePsychosomaticArcinTherapy. *TheGlobalPsychotherapist*. 2022. Vol. 2, № 1. С. 69–73.
13. Remmers A. TheTherapeuticProcessinPositivePsychosomatics: "FiveFingers" Forming

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни — **Психосоматика** визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Для іспиту

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
40%	40%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота студента	Екзамен
Оцінюється як середнєарифметичне з оцінок, отриманих по 7 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 7 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів	Загальна оцінка студентів, що приймали участь у тренінгу(Озаг) може бути отримана на основі розрахунку інтегрального показника, який розраховується за формулою: Озаг = ПТ' 0,2 + РТ' 0,3 + СР ауд. ' 0,2 + СР п.а' 0,3 Максимальна кількість балів, які може отримати студент за тренінг по складає 100 балів.	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Екзамен оцінюється по 7 темах Теоретичні питання (1 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів Ситуативне завдання (1 питання по макс 25 балів)

Поточне опитування під час заняття оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 7 темах .

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Підсумкова модульна контрольна робота по 7 темах складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

10 балів – за тест надано правильну відповідь.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Тренінг:

Загальне оцінювання студентів при проведенні тренінгу з навчальної дисципліни «Психосоматика» пропонується з урахуванням певних критеріїв, які згруповані за певними видами робіт, які виконує учасник тренінгу.

До основних видів робіт, які важливо оцінити при проведенні тренінгу, можна віднести:

- процес тренінгу (ПТ);
- результат тренінгу (РТ);

- самостійна робота студентів під час тренінгу (**СР ауд.**);
- позааудиторна самостійна робота студентів за результатами тренінгу (**СР п.а**).

Загальна оцінка студентів, що приймали участь у тренінгу (Озаг) може бути отримана на основі розрахунку інтегрального показника, який розраховується за формулою:

$$\text{Озаг} = \text{ПТ} \cdot 0,2 + \text{РТ} \cdot 0,3 + \text{СР ауд.} \cdot 0,2 + \text{СР п.а} \cdot 0,3$$

Максимальна кількість балів, які може отримати студент за тренінг по складає 100 балів.

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

Сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;
- 20% - захист презентації.

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент

припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен - підсумковий вид контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Підсумкова модульна контрольна робота по 7 темах складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

10 балів – за тест надано правильну відповідь.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів

ситуативного питання: 1 ситуативне питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)